

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- lyst til at gøre en forskel

VESTHIMMERLANDS KOMMUNE

2022-2024

PLAN FOR FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF ROTTER

Godkendt af Teknik- og Miljøudvalget den xx.xx.xxxx

Indhold

Kapitel 1	3
Indledning	3
Opbygning af planen	3
Status på rotteområdet	3
Organisering i den kommunale rottebekæmpelse	4
Kapitel 2	5
Mål, indsatsområder og ressourcer	5
Overordnede mål	5
Indsatsområder	5
Ressourcer til rotteområdet	7
Kapitel 3	8
1. Kommunal rottebekæmpelse og tilsynsbesøg	8
Overordnede mål og succeskriterier	8
1.1 Tilsyn og anmeldelser	8
1.2 Tilsyn med fødevarer virksomheder	8
1.3 Reaktions tid ved anmeldelser	9
1.4 Administrativ håndhævelse og påbud	9
1.5 Kontrakt og tilsyn med privat entreprenør	9
1.6 Eventuel hjemtagelse af kommunal rottebekæmpelse	10
2. Kemiske bekæmpelsesmidler	11
Overordnede mål og succeskriterier	11
2.1 Anvendelse af det svageste virksomme aktivstof	12
2.2 Undersøgelse af resistens	14
2.3 Fokus på alternativer til kemiske bekæmpelsesmidler	14
3. Indsats i kloakker og afløbsinstallationer	15
Overordnede mål og succeskriterier	15
3.1 Indsats i det offentlige kloaksystem	15
3.2 Indsats i grundejerens afløbsinstallationer	16
4. Rottesikring af kommunale ejendomme	17
Overordnede mål og succeskriterier	17
4.1 Rottesikring på eksisterende kommunale ejendomme	17
4.2 Havne, parker og genbrugsstationer	18
4.3 Rottesikring ved byggemodning og bygning af kommunale ejendomme	18
5. Sikringsordninger og privat rottebekæmpelse	19
Overordnede mål og succeskriterier	19
5.1 Overblik og tilsyn vedr. sikringsordninger m.v.	20
6. Kommunikation og IT	21
Overordnede mål og succeskriterier	21
6.1 IT-system og anmeldelser	21
6.2 Anmeldepligt	22
6.3 Rapportering til Miljøstyrelsen	22
Kapitel 4	23
Opfølgning og revision af planen	23

KAPITEL 1

Indledning

Vesthimmerlands Kommune har med denne handlingsplan udarbejdet sit samlede bud på den fremtidige forebyggelse og bekæmpelse af rotter i kommunen. Handlingsplanen er udarbejdet med baggrund i bek. nr. 1686 af 18. december 2018 (Rottebekendtgørelsen) Kapitel 3, § 5.

Med handlingsplanen ønsker Vesthimmerlands Kommune at fortsætte en målrettet og effektiv forebyggelse og bekæmpelse på rotteområdet. Området skal fortsat udvikles for at sikre en god borgerservice, en effektiv myndighedsvaretagelse og en balanceret drift.

Opbygning af planen

Planen er opbygget med følgende hovedelementer.

- Kapitel 1 giver en kort indledning, baggrund og status på rotteområdet
- Kapitel 2 beskriver de overordnede mål og indsatsområder i handlingsplanen, samt en oversigt over det forventede ressourceforbrug
- Kapitel 3 beskriver de enkelte indsatsområder i form af konkrete indsatser og målelige succeskriterier.
- Kapitel 4 beskriver opfølgning og revision af planen

Status på rotteområdet

Vesthimmerlands Kommune er en landkommune, som samtidig rummer en række byer og landsbyer. Rottebekæmpelsen på land og i by har forskellig karakter, idet rotterne i byerne i høj grad knytter sig til kloaksystemet, mens rotterne på landet primært lever på overfladen og i tilknytning til landbrugenes produktion og lagre.

Ifølge rottebekendtgørelsen skal kommunerne udføre forebyggende kampagnetilsyn på udvalgte tilsynspligtige ejendomme i kommunen i vinterhalvåret (oktober – februar).

Definition på tilsynspligtige ejendomme:

Erhvervsjendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker.

Vesthimmerlands kommune har jævnfør rottebekendtgørelsens § 8 udarbejdet en liste over tilsynspligtige ejendomme ud fra registre i CVR, det centrale husdyrregister og kommunens egne lister over landbrug og planteavlere. Listen indeholder på nuværende tidspunkt 1038 tilsynspligtige ejendomme. Listen vedligeholdes løbende.

Ud over de forebyggende kampagnetilsyn skal Vesthimmerlands Kommune håndtere anmeldelser omkring rotter. Der er i 2019 - 2021 indkommet ca. 1500 anmeldelser om året eksklusiv anmeldelser fra sikringsordninger. Anmeldelserne fra sikringsordningerne håndterer de private sikringsfirmaer selv.

I 2020 har der været ekstraordinært mange rotteanmeldelser i Vesthimmerlands Kommune. Dette kan skyldes flere årsager. Flere borgere har været hjemme grundet covid 19 og har derfor været mere opmærksomme på rotteforekomster. Vejret kan også spille en rolle i forhold til rotternes muligheder for både at formere sig, men også for at finde føde og tørre redepladser. Det ser på nuværende tidspunkt (oktober 2021) ud til, at anmeldelsesantallet har normaliseret sig i forhold til tidligere år.

Organisering i den kommunale rottebekæmpelse

I Vesthimmerlands Kommune varetages den primære administration og myndighedsfunktionen på rotteområdet af Teknik & Økonomiforvaltningen. Opgaven er placeret hos sekretariatet i Teknik og Miljø. Borgerservice tager imod rotteanmeldelser pr. telefon fra borgere, der ikke selv kan lave en anmeldelse via vores hjemmeside. Opgaven er placeret hos den digitale hotline. Samtidig har kommunen som grundejer en række forpligtelser i forhold til at rottesikre egne arealer, bygninger og installationer. Disse opgaver varetages primært af ejendomscenteret og brugerne.

Udførelsen af den kommunale rottebekæmpelse varetages på nuværende tidspunkt af et eksternt bekæmpelsesfirma. Firmaet foretager tilsynsbesøg og den daglige rottebekæmpelse. Kommunen har som myndighed det overordnede ansvar for at sikre, at borgerne modtager den forventede service.

Vesthimmerlands Kommune vil ved næste udbud lave kontrolbud og evt. hjemtage opgaven med kommunal rottebekæmpelse hvis det er fordelagtigt for kommunen. Det forventes at opgaven derefter kan løses i kommunens Park og Vej afdeling.

KAPITEL 2

Mål, indsatsområder og ressourcer

I det følgende opstilles overordnede mål og indsatsområder for rottebekæmpelsen i Vesthimmerlands Kommune. Endvidere angives det nuværende og forventede kommunale ressourceforbrug i rottebekæmpelsen.

Overordnede mål

Vesthimmerland Kommune har følgende overordnede mål omkring forebyggelse og bekæmpelse af rotter:

- A. Tilsyn og myndighedsbehandling på rotteområdet levet op til gældende lovkrav
- B. Der udføres en effektiv kommunal rottebekæmpelse for borgere, virksomheder og offentlige institutioner.
- C. Forbruget af kemiske bekæmpelsesmidler i rottebekæmpelsen minimeres samtidig med, at midler med det svageste aktivstof anvendes først, forudsat at der ikke er konstateret resistens.
- D. Kloaksystemer og afløbssystemer sikres og vedligeholdes for at holde rotterne i kloakken og minimere spredning.
- E. Borger og virksomheder informeres om muligheder, rettigheder og pligter omkring rottebekæmpelsen.
- F. Der sættes fokus på forebyggelse af rotteproblemer hos kommunens borgere.

Indsatsområder

Der er opstillet 6 indsatsområder, som gennemgås i kapitel 3:

- 1. Kommunal rottebekæmpelse og tilsynsbesøg
- 2. Kemiske bekæmpelsesmidler
- 3. Indsats i kloakker og afløbsinstallationer i samarbejde med Vesthimmerlands Forsyning

4. Rottesikring af kommunale ejendomme
5. Sikringsordninger og privat rottebekæmpelse
6. Kommunikation og IT

For hvert indsatsområde beskrives følgende:

- Kort introduktion til området
- De overordnede mål, som indsatsområdet primært understøtter, samt hvilke målelige succeskriterier, der er tilknyttet
- De konkrete indsatser, der skal sikre gennemførelsen af de overordnede mål

Rottebekendtgørelsen anviser en række særlige indsatsområder, der skal beskrives i handlingsplanen, hvor det er relevant. Flere af disse indsatsområder behandles kortfattet i forbindelse med de valgte indsatsområder i nærværende handlingsplan.

Ressourcer til rotteområdet

Det forventede ressourceforbrug i tilknytning til gebyrfinansierede forebyggelse og bekæmpelse af rotter er sammenfattet i nedenstående tabel:

Aktivitet	2022-2024
Bekæmpelsesfirma	1.469.000 kr.
Elektroniske rottefælder og anden bekæmpelse i offentlige kloaksystemer	114.000 kr.
Undersøgelser, materialer m.v.	15.000 kr.
Administrationssystem inkl. digital borgerbetjening	45.000 kr.
Montering af rottespærre på institutioner (kommunale og private)	35.000 kr.
Vedligehold af rottespærre på institutioner (kommunale og private),	95.000 kr.
Administration og planlægning, ½ årsværk	250.000 kr.

Den kommunale rottebekæmpelse er en 'hvile-i-sig-selv ordning' Ovenstående ressourceforbrug er estimeret efter skøn og kan derfor godt svinge de kommende år. Dertil er der udgifter for kommunen som grundejer.

KAPITEL 3

1. Kommunal rottebekæmpelse og tilsynsbesøg

Vesthimmerlands Kommune får via kampagnetilsyn på tilsynspligtige ejendomme og via anmeldelser fra borgere, virksomheder og institutioner et løbende overblik over rotteforekomsten i kommunen. Kommunen er forpligtet til at foranledige en effektiv bekæmpelse af rotter på de berørte lokaliteter.

Overordnede mål og succeskriterier

De primære overordnede mål for indsatsområdet er:

- A. *Tilsyn og myndighedsbehandling på rotteområdet skal leve op til gældende lovkrav*
- B. *Der udføres en effektiv kommunal rottebekæmpelse for borgere, virksomheder og offentlige institutioner*

De målelige succeskriterier er:

- *Det kommunale tilsyn gennemføres med den krævede tilsynsfrekvens*
- *Anmeldelser behandles indenfor den krævede reaktionstid)*

1.1 Tilsyn og anmeldelser

Vesthimmerlands Kommune har i 2019-2021 udført tilsyn på alle tilsynspligtige ejendomme jævnfør den udarbejdede liste over tilsynspligtige ejendomme nævnt i kapitel 1. Alle tilsyn blev udført indenfor den i loven angivende tilsynsfrekvens – 1 gang årligt i vinterperioden oktober - februar.

Et sådant tilsyn består af et besøg af den kommunale rottefænger, som gennemgår ejendommen med henblik på evt. anvisning af forbyggende tiltag der bør udføres på ejendommen. Gennemgangen udføres sammen med ejendommens ejer eller dennes repræsentant. Er der ikke nogen til stede når rottefængerens kommer på besøg, går rottefængerens selv en runde omkring ejendommen og lægger herefter en seddel i postkassen med anvisninger til ejer eller dennes repræsentant om evt. observationer og information om den kommunale rottebekæmpelse.

På ikke tilsynspligtige ejendomme iværksættes rottebekæmpelse kun ved anmeldelse. Der iværksættes som udgangspunkt ikke forebyggende tilsynsindsatser på disse ejendomme, hvilket også gælder for særlige lokaliteter som lossepladser og deponier, vildtfordringspladser, havnearealer, rensningsanlæg m.v.

Der kan dog iværksættes ekstra tilsyn på en ejendom, hvis særlige forhold taler herfor, herunder i tilfælde af gentagne rottetilhold.

1.2 Tilsyn med fødevarer virksomheder

Der skal ske den fornødne koordinering med Fødevarerregionen. Tilsyn på fødevarer virksomheder skal foretages samtidig med Fødevarerregionens kontrol, tilsynet foretages af Fødevarerregionen jævnfør

(plakat fra omkring 1950). Fra "Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 1, 2005, Rotter - Lovgivning, bekæmpelse og forebyggelse".

rottebekendtgørelsens § 12. Endvidere skal der ske en gensidig underretning om forekomst af rotter og iværksat bekæmpelse af rotter mellem kommunen og Fødevareregionen.

1.3 Reaktionstid ved anmeldelser

Ved anmeldelser skal kommunen sikre at tilsynsbesøgene sker indenfor en fastlagt reaktionstid.

Vesthimmerland Kommune har følgende reaktionstider, der lægger sig op af kravene i rottebekendtgørelsen:

- *Anmeldelser om forekomster af rotter generelt.* bekæmpelse påbegyndes så hurtigt som muligt og senest 8 dage efter anmeldelsen om forekomst.
- *Anmeldelser om forekomster af rotter indendørs i beboelser, institutioner og fødevarevirksomheder.* Bekæmpelsen skal foretages uden ugrundet ophold. Rottebekæmpelsen skal være påbegyndt senest kl. 12:00 dagen efter anmeldelsen er modtaget (uden ugrundet ophold). Ifølge rottebekendtgørelsens § 7, stk. 2 skal rottebekæmpelsen også ved anmeldelser modtaget i weekender og på helligdage være påbegyndt senest kl. 12:00 dagen efter anmeldelsen er modtaget (uden ugrundet ophold).

I 2019-2021 har der ikke været registreret betydelige udsving i forhold til rottefængernes reaktionstid.

1.4 Administrativ håndhævelse og påbud

I forbindelse med bekæmpelse af rotter kan den enkelte grundejer få påbud om undersøgelse, og/eller udførelse af foranstaltninger i form af rottesikring og renhold på ejendommen. Dette omfatter ligeledes ejendommens afløbsinstallationer, se afsnit 5.3.

I de fleste tilfælde vil de videre nødvendige foranstaltninger på den enkelte ejendom kunne aftales direkte mellem grundejeren og rottebekæmperen. For at sikre opfølgning på disse aftaler registreres aftalen i DriftWeb (kommunens fagsystem til rottebekæmpelse), hvorpå det angives, hvilke tiltag der er aftalt med grundejeren. Rottefængerens skal lave opfølgning på disse aftaler og give Vesthimmerlands Kommune besked, hvis ikke aftalerne overholdes.

Såfremt manglende renholdelse og rottesikring på en ejendom nødvendiggør et påbud, tilkaldes kommunen til besigtigelse. Der er ikke meddelt påbud på området i 2019 – 2021, der er dog udsendt henstillinger både fra rottefængere og myndighed og få varsler om påbud fra myndighed. Ligeledes har det i flere tilfælde været nødvendigt, at en myndighedsrepræsentant fra kommunen har deltaget ved tilsyn på anmeldelser, for at sikre rottefængerens mulighed for en tilstrækkelig rottebekæmpelse på ejendommene.

1.5 Kontrakt og tilsyn med privat entreprenør

Den kommunale rottebekæmpelse blev udbudt i efteråret 2019 og opgaven blev vundet af Nomus A/S. Kontraktperioden løber fra 1. marts 2020 til 28. februar 2024. Kommunen vil sikre, at den private entreprenør lever op til sin forpligtelse i kontrakten, samt lever op til målsætningerne i nærværende handlingsplan. Det sker via løbende dialog, halvårlige driftsmøder og løbende stikprøvekontroller omkring reaktionstiden på anmeldelser m.v..

Det er vigtigt, at den private entreprenør følger en fastlagt og ensartet procedure for tilsynsbesøg og anmeldelser, der blotlægger årsagerne til rotteproblemet og på den baggrund iværksætter en effektiv rottebekæmpelse.

1.6 Eventuel hjemtagelse af kommunal rottebekæmpelse

Vesthimmerlands Kommune kan efter afgivet kontrolbud ved udbud komme til at skulle hjemtage opgaven med kommunal rottebekæmpelse efter nuværende kontrakt med Nomus A/S udløber d. 28. februar 2024. Er dette tilfældet forventes det at opgaven derefter skal løses i kommunens Park og Vej afdeling.

Vesthimmerlands Kommunes Park og Vej afdeling skal i det tilfælde ansætte mindst en erfaren rottefænger, som kan udføre tilsyn og bekæmpelse ved anmeldelse af rotter til kommunen. Derudover skal et passende antal medarbejdere autoriseres til rottebekæmpelse, så de kan afløse rottefængerens ved ferie og sygdom, samt udføre den årlige tilsynsopgave hos de tilsynspligtige ejendomme i vinderperioden. Det er vigtigt at kommunen fra start ansætter en erfaren rottebekæmper, som kan oplære de nye autoriserede kollegaer, da det ofte kræver erfaring at finde årsagen til en rotteforekomst.

Desuden skal Vesthimmerlands Kommune indkøbe passende materiel til rottebekæmperne, så bekæmperne har det nødvendige udstyr, når de kører på tilsyn og skal iværksætte en effektiv bekæmpelse. Ligeledes skal kommunen etablere et lager af diverse bekæmpelsesmidler, herunder forskellige rottefælder og gifte. Et sådant lager må kun autoriserede personer have adgang til.

Tilsyn med den kommunale rottebekæmpelse vil som hidtil blive udført af Sekretariatet i Teknik og Miljø.

2. Kemiske bekæmpelsesmidler

Anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler er en integreret del af rottebekæmpelsen. Udlægningen skal foretages af autoriserede personer og udelukkende med godkendte kemiske bekæmpelsesmidler.

De hidtil velkendte kemiske midler til rottebekæmpelse – antikoagulanter - har imidlertid en række sideeffekter i form af resistens hos rotterne, potentiel forurening af miljøet samt forgiftninger af andre dyr (Sekundær forgiftning). Kommunen skal ifølge rottebekendtgørelsen sikre, at antikoagulanter med det svageste aktivstof anvendes først, når der ikke er resistens. Dette mindsker primært risikoen for etablering af bestande af rotter, som er resistente over de stærkere aktivstoffer.

Den 1. maj 2020 blev der godkendt et nyt middel til bekæmpelse af rotter. Midlet er baseret på aktivstoffet cholecalciferol (Vitamin D3), som er meget forskelligt fra de velkendte antikoagulanter. Der findes ingen modgift til cholecalciferol. Giften skal derfor anvendes med stor forsigtighed. Men cholecalciferol vurderes at have lille risiko for at give sekundære forgiftninger. Vesthimmerlands kommune vil fremadrettet afprøve giften der hvor det vil give mening i forhold til bekæmpelsen af rotter.

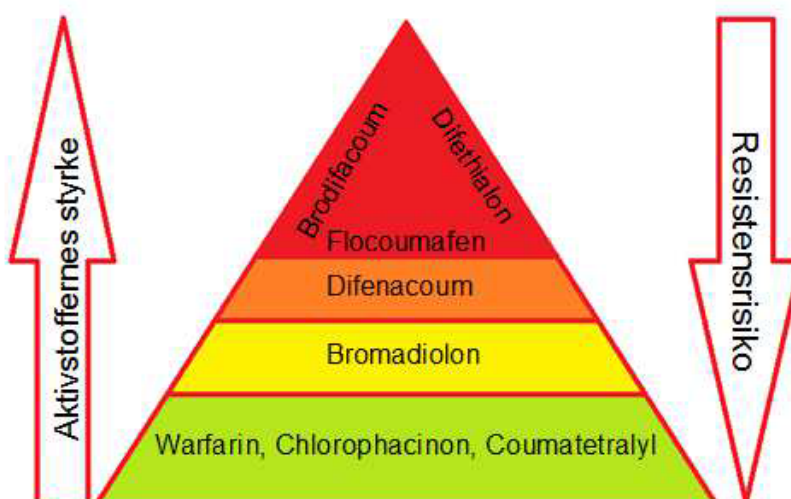
Overordnede mål og succeskriterier

Det primære overordnede mål for indsatsområdet er:

- C. *Forbruget af kemiske bekæmpelsesmidler i rottebekæmpelsen minimeres samtidig med at midler med det svageste aktivstof anvendes først, forudsat at der ikke er konstateret resistens*

De målelige succeskriterier er:

- *Forbruget af kemiske midler i den kommunale rottebekæmpelse holdes på samme eller lavere niveau end i 2019-2021.*
- *Forbruget af kemiske midler i Vesthimmerlands Kommune finder primært sted i form af det svageste aktive stof med mindst risiko for resistens, mens stærkere aktivstoffer kun anvendes i begrænset omfang*

2.1 Anvendelse af det svageste virksomme aktivstof

Miljøstyrelsens resistensstrategi anviser, at der skal anvendes det svageste virksomme aktivstof, hvor der ikke er konstateret resistens. I Vesthimmerlands Kommune er der ikke konstateret resistens.

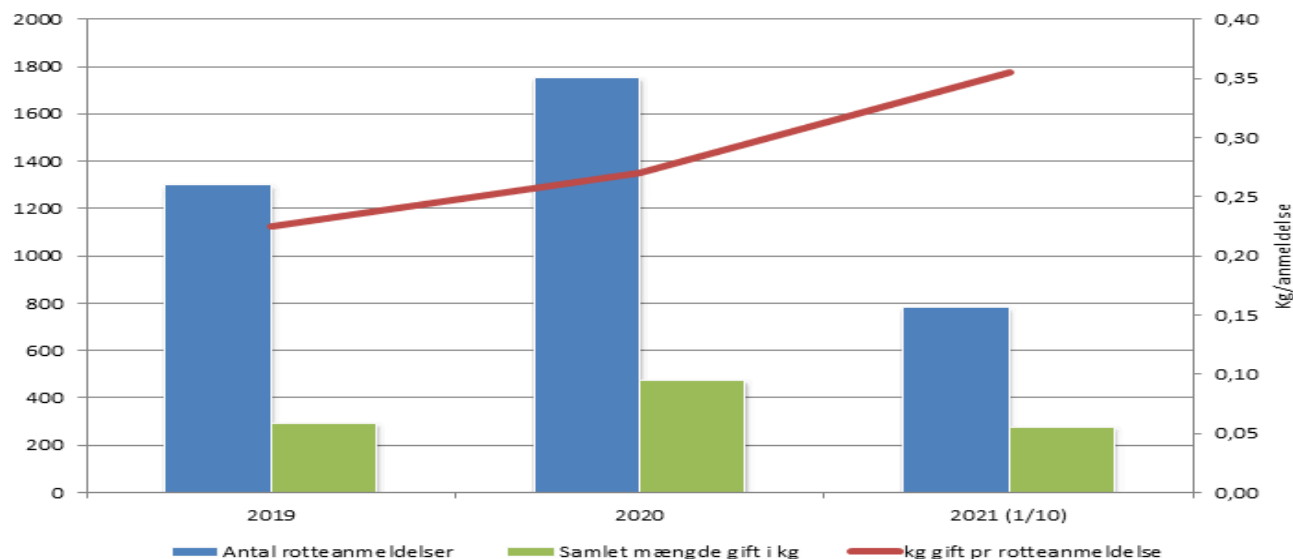
Miljøstyrelsens resistensstrategi indebærer, at f.eks. coumatetralyl og chlorophacinon fortsat skal være det primære bekæmpelsesmiddel i Vesthimmerlands Kommune, idet det blandt andre er de bekæmpelsesmidler med det svageste virksomme aktivstof, og der ikke er konstateret resistens i Vesthimmerlands Kommune.

Liste over godkendte bekæmpelsesmidler kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

I den kommunale rottebekæmpelse vil Vesthimmerlands Kommune løbende holde fokus på anvendelsen af bekæmpelsesmidler, se pkt. 3.6. Heri inddrages indberetninger omkring forbruget af bekæmpelsesmidler via kommunens rottesystem DriftWeb (se kapitel 8).

I perioden 2019-2021 er Vesthimmerlands Kommunes samlede gifforbrug steget årligt med gennemsnitlig 81,7 kg gift. Samtidig har kommunens rotteanmeldelsesantal været noget svingende. I 2019 var anmeldelsesantallet normalt i forhold til tidligere, hvorimod antallet i 2020 var meget højt – ca. 400 anmeldelser mere end normalt eller ca. 35% flere end normalt. I 2021 ser det ud til, at anmeldelsesantallet igen er nogenlunde stabilt. Anmeldelsesantallet afhænger i stor grad af, hvordan rotternes levevilkår er – vejret, muligheder for redepladser og føde spiller her en stor rolle.

Ved indførelsen af resistensstrategien var mange bange for en mindre effektiv rottebekæmpelse, fordi den mildere gift kunne være skyld i en mere langstrakt rottebekæmpelse med anvendelse af mere, men mildere rottegift. Statistikken fra tidligere indikerede dog, at det godt kunne lade sig gøre, at udføre en effektiv rottebekæmpelse til trods for de nye regler. Antal kg gift anvendt pr anmeldelse var lav og viste, at kommunens rottebekæmpelse ikke var blevet mindre effektiv, tværtimod.

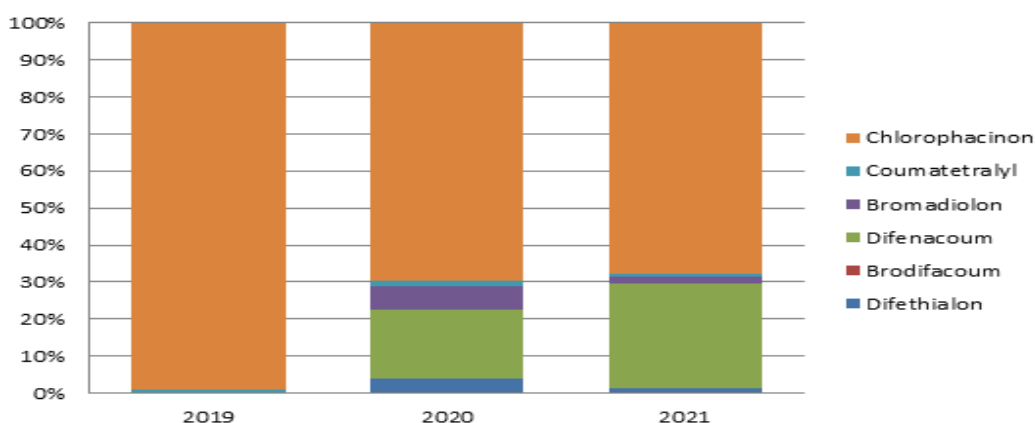

Figurforklaring:

- Antal rotteanmeldelser er svingende og afhænger af mange faktorer, så som vejret og fødemuligheder. Disse svingninger er meget normale.
- Mængde gift brugt årligt i kg. er steget lidt i forhold til niveauet i 2018. Dette skal især ses i lyset af det øgede anmeldelsesantal i 2020.
- Gifforbrug pr. rotteanmeldelse er samlet set steget, hvilket hænger sammen med, at det årlige forbrug også er steget. Dog skal man her have for øje, at giftmængden anvendt pr. anmeldelse afhænger af typen af anmeldelsen. Er der mange rotter, skal der selvfølgelig også bruges mere gift, derfor vil denne faktor også fremadrettet være svingende.

Denne periode (2019-2021) har vist et mere nuanceret billede af hvordan rottebekæmpelse også kan være. I 2020 havde vi som tidligere nævnt et ret højt antal rotteanmeldelser og det medførte også flere sager af sværere karakter, hvor længere bekæmpelsesperioder og stærkere gifte var nødvendigt for at komme rotterne til livs. Dette ses også i statistikken. Vi kan se at gifforbruget steg markant i takt med anmeldelsesantallet og det samme gjorde gifforbruget pr. anmeldelse. Vesthimmerlands Kommune havde og har fortsat nogle ejendomme, hvor der har været og til dels fortsat er store problemer med rotter. Når større rotteproblemer indtræffer, vil en bekæmpelse ofte tage tid og kræve en del gift, og ofte i disse situationer kommer også stærkere gifte i anvendelse. Dette er sammen med det øgede antal rotteanmeldelser, den primære årsag til det øgede gifforbrug.

Hvis man ser nærmere på hvilke gifttyper der i perioden er blevet anvendt i Vesthimmerlands Kommune, kan man se, at de stærke gifte, eksempelvis Bromadiolon og Difenacoum igen har været anvendt i 2020-2021, i højere grad end 2018-2019 – hvilket også må forklares med den øgede rotteforekomst. Forbruget på den milde gift, især Chlorophacinon, er stabil set i forhold til anmeldelsesantallet. Udviklingen følger kommunens strategi for gifthanvendelse. Man må forvente nogle udsving i forhold til hvor store rotteforekomster der kommer over årene.

Figurforklaring: De stærke gifte eksempelvis Bromadiolon og Difenacoum har igen været anvendt i 2020-2021. Forklaringen på dette ligger i den øgede rotteforekomst samt flere svære rotteforekomster. Forbruget på den milde gift, især Chlorophacinon, er stabil set i forhold til anmeldelsesantallet. Udviklingen følger kommunens strategi for gifthanvendelse, da man må forvente nogle udsving i forhold til hvor store rotteforekomster der kommer over årene.

Vesthimmerlands kommune vil ligeledes fortsat føre tilsyn med forbruget af bekæmpelsesmidler hos de autoriserede personer (firmaer), der varetager sikringsordninger for grundejerne (se kapitel 7).

Derudover vil Vesthimmerlands Kommune også føre tilsyn med forbruget af bekæmpelsesmidler hos de nye R2-autoriserede personer, som ifølge bekendtgørelsen kun har tilladelse til, at bruge visse bekæmpelsesmidler. Der er dog endnu ikke registreret nogle R2-autoriserede bekæmpere i Vesthimmerlands Kommune.

2.2 Undersøgelse af resistens

Vesthimmerlands Kommune vil løbende vurdere eventuelle resistensproblemer i dialog med udføreren af den kommunale rottebekæmpelse, samt efter samråd med de nationale konsulenter på området.

Vesthimmerlands Kommune vil få foretaget resistensundersøgelser efter behov. Det vil sige, hvis vi under en bekæmpelse konstaterer, at rotterne ikke responderer som de skal på den gift de spiser, vil vi kontakte Miljøstyrelsen for hjælp til undersøgelse for resistens. Dette har endnu ikke været aktuelt i Vesthimmerlands Kommune.

Vesthimmerlands Kommune vil hvis det bliver aktuelt lave en liste over ejendomme, hvor der er konstateret resistens og dermed hvilket aktivstof, der skal anvendes. Denne liste vil blive lagt på Kommunens hjemmeside, hvor autoriserede personer (firmaer) kan holde sig opdaterede ved at abonnere på siden.

Derudover vil Vesthimmerlands Kommune i øvrigt deltage i eventuelle undersøgelser foranstaltet af Miljøstyrelsen på området.

2.3 Fokus på alternativer til kemiske bekæmpelsesmidler

I Vesthimmerlands Kommune vil der fortsat være fokus på at minimere anvendelsen af kemiske midler ved at øge anvendelsen af alternative virkemidler i forebyggelsen og bekæmpelsen af rotter. Indsatsen indgår som del af de øvrige beskrevne indsatsområder i handlingsplanen.

3. Indsats i kloakker og afløbsinstallationer

I byområderne lever rotterne primært i kloakkerne, men de søger op til jordoverfladen for at finde føde, tørre rede muligheder m.v. Rotterne får adgang til jordoverfladen via defekte rør og brønde, manglende afpropning af ubrugte rør m.v. Dette gælder både i det offentlige kloaksystem og i grundejerners egne afløbsinstallationer.

Et velholdt og tæt system er det primære værktøj til at hindre adgangen til jordoverfladen og hæmme vækstbetingelser for rotterne. Endvidere er det vigtigt, at konstaterede fejl udbedres hurtigt. Endelig ligger der en række muligheder for forebyggelse og bekæmpelse via rottespærre i kloaksystemerne.

Overordnede mål og succeskriterier

Det primære overordnede mål for indsatsområdet er:

D Kloaksystemer og afløbssystemer sikres og vedligeholdes for at holde rotterne i kloakken og minimere spredning

De målelige succeskriterier er:

- *Brud i offentlige kloaksystemer og private afløbsinstallationer udbedres hurtigst muligt og senest indenfor maksimalt 1½ måned*
- *Områder med igangværende og planlagte kloakprojekter sikres mod indtrængende rotter i det offentlige kloaksystem, så vidt muligt inden kloakarbejdet påbegyndes*
- *Rottespærre i form af elektroniske aflivningsfælder benyttes som supplerende værktøj til rottebekæmpelse i det offentlige kloaksystem.*

3.1 Indsats i det offentlige kloaksystem

Det offentlige kloaksystem er relativt nyt, idet en stor del af systemet er etableret fra 70'erne og fremefter. Kloaksystemet ejes og drives af Vesthimmerlands Forsyning, der står for løbende anlæg og drift af ca. 830 km hovedledning, ca. 13.000 stikledninger mv.

Hvis der optræder brud o. lign. i det offentlige kloaksystem, der har betydning for udbredelsen af rotter, skal disse udbedres hurtigst muligt og senest indenfor 1½ måned.

I de kommende år gennemføres en række projekter i kloaksystemet, herunder med henblik på at omdanne fælleskloakerede områder til separatkloakering. Anlægsarbejder i kloaksystemet medfører ofte ekstra rottegener i tilstødende områder.

Vesthimmerlands Kommune vil i samarbejde med Vesthimmerlands Forsyning udføre målrettede indsatser med rottefælder, spærre og bekæmpelsesmidler (giftblokke) i det offentlige kloaksystem i områder med særlige behov, herunder:

1. De områder, der særligt berøres af anlægsarbejder i kloaksystemet i perioden
2. Områder, hvor der i øvrigt opstår behov for en målrettet indsats pga. af mange rotter
3. Områder i øvrigt, der f.eks. skal renses forud for at grundejerne etablere faste kloakspærre mv.

Vesthimmerlands Forsyning vil informere om relevante områder for rottebekæmpelsen og meddele om evt. anlægsarbejder.

Vesthimmerlands Kommune vil fortsat i dialog med Vesthimmerlands Forsyning opsætte flytbare rottefælder i det eksisterende offentlige kloaksystem. Rottespærre kan omfatte elektroniske rottefælder såvel som spærende anordninger. 20 elektroniske rottefælder er fortsat i anvendelse i kommunen og forventes fortsat i drift i den kommende periode. Erfaringer fra andre kommuner og forsyninger inddrages i planlægningen. Derudover vil Vesthimmerlands kommune afholde kvartalsvise opfølgingsmøder med Anticimex

(entreprenør der på nuværende tidspunkt håndterer de elektroniske aflivningsfælder), for at have bedre overblik over fældernes virke.

I 2019 var der i alt 628 skud fra kommunens elektroniske rottefælder. Fælderne var primært i funktion i områder i Aars og Ullits. Begge de udvalgte områder har inden opsætning af de elektroniske rottefælder båret præg af øget anmeldelsesantal og her har fælderne hjulpet med at holde eventuelle rotteproblemer i skak og anmeldelsesantallet blev normaliseret.

I 2020 var der i alt 312 skud fra kommunens elektroniske rottefælder – her var fælderne primært i funktion i et område i Løgstør hvor et potentielt rotteproblem var under udvikling. Her vurderer kommunen, at de elektroniske rottefælder har været medvirkende til, at der ikke efterfølgende har været flere rotteanmeldelser end normalt.

I 2021 har der indtil ultimo oktober været ca. 154 skud fra kommunens elektroniske rottefælder. Fælderne har indtil medio september været placeret samme sted som i 2019 i Løgstør. Fælderne er ultimo september blevet flyttet til et andet område i Løgstør i forbindelse med en kommende kloakseparering. Hermed forventer Vesthimmerlands Kommune at kunne forebygge eventuelle rotteforekomster i området i takt med kloaksepareringens fremdrift.

Anvendelse af giftblokke i kloaksystemet vil ligeledes efter aftale med Vesthimmerlands Forsyning fortsat supplere anvendelse af rottespærrer og fælder i tilknytning til de ovennævnte områder, da det nogle steder ikke er teknisk muligt at anvende de giftfrie metoder.

Vesthimmerlands Kommune vil informere Vesthimmerlands Forsyning om igangsatte rottebekæmpelser i de offentlige kloakker.

Vesthimmerlands Kommune har jf. rottebekendtgørelsens §14 opsat 20 rottespærrer i afløbssystemer hos private, regionale eller statslige skoler, plejehjem, daginstitutioner og hospitaler. Alle rottespærrer får servicetjek 1 gang årligt og Vesthimmerlands Kommune vurderer løbende på rottespærrernes funktionalitet, eller mangel på samme, i de enkelte brønde.

3.2 Indsats i grundejerens afløbsinstallationer

Den enkelte grundejer har ansvar for at de private afløbsinstallationer er i god stand. En væsentlig del af rotterne lever erfaringsmæssigt i de private afløbsinstallationer, og der er således løbende behov for fokus på dette område.

Ved anmeldelse af rotter og kommunale tilsynsbesøg vil afløbsinstallationerne indgå som en del af undersøgelsen, hvis det er relevant. Det er grundejerens pligt at sikre og renholde sin ejendom, så rotters leveduligheder på ejendommen begrænses mest muligt – dette omfatter også kloakker og brønde på ejendommen. Den administrative håndhævelse af dette og eventuelle påbud er beskrevet i afsnit 1.4.

Vesthimmerlands Kommune er som grundejer forpligtet til at opsætte rottespærrer i tilknytning til en række kommunale ejendomme. Dette behandles særskilt i afsnit 4.1.

4. Rottesikring af kommunale ejendomme

Vesthimmerlands Kommune skal som grundejer rottesikre og renholde sine ejendomme, herunder egne afløbsinstallationer i form af brønde og stikledninger. I den forbindelse er kommunen forpligtet til at opsætte rottespærre ved byggemodninger og eksisterende bygninger i tilknytning til kommunale skoler, plejehjem og daginstitutioner, hvor det hensigtsmæssigt og teknisk muligt. Hertil kommer krav om opstilling af rottespærre ved byggemodning af offentlige ejede grunde.

Overordnede mål og succeskriterier

De primære overordnede mål for indsatsområdet er:

- D. Kloaksystemer og afløbssystemer sikres og vedligeholdes for at holde rotterne i kloakkerne og minimere spredning*
- F. Der sættes fokus på forebyggelse af rotteproblemer hos kommunens borgere.*

De målelige succeskriterier er:

- *Rottesikring i form af rottespærre og andre tiltag indgår ved byggemodning i forbindelse med opførelse af kommunale ejendomme.*

4.1 Rottesikring på eksisterende kommunale ejendomme

Rottesikringsindsatsen har primært fokus på etableringen af rottespærre, men omfatter også gennemførelse af andre nødvendige rottesikringstiltag omkring bygningskonstruktioner, installationer samt drift og renhold.

Kommunens Ejendomscenter har gennemgået alle brønde på kommunale ejendomme og derefter installeret rottespærre hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt.

På de ejendomme hvor brøndene var beskadiget har Ejendomscentret enten repareret eller udskiftet brønden. Derudover har kloaksystemets opbygning eller andre faktorer nogle steder vakt undring og her har Ejendomscentret iværksat undersøgelser af kloaksystemet, for at kortlægge kloaksystemet til evt. udbedring af uheldsmæssigheder eller generelt sikring mod rotter.

Ejendomscentret har installeret ca. 100 rottespærre fordelt på ca. 70 ejendomme. Alle rottespærre får servicetjek 1 gang årligt og ejendomscentret vurderer løbende på rottespærrenes funktionalitet, eller mangel på samme, i de enkelte brønde. Ejendomscentret vil fortsat have fokus på denne opgave i 2021-2024.

4.2 Havne, parker og genbrugsstationer

Vesthimmerlands Kommune vil løbende gennemgå havne, parker og genbrugsstationer i kommunen med henblik på at planlægge og etablere den fornødne rottesikring på disse.

4.3 Rottesikring ved byggemodning og bygning af kommunale ejendomme

I forbindelse med byggemodning og bygning af kommunale ejendomme skal det sikres, at installationer og bygninger lever op til bygningsreglementets og rottebekendtgørelsens krav til rottesikring.

Der er fortsat fokus på, at der ved byggemodning af arealer til kommunale skoler, plejehjem, daginstitutioner og offentlige ejede parcelhusområder skal etableres de fornødne rottespærre, hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt.

Ligeledes skal der i forbindelse med selve byggefasen være opmærksomhed omkring risikoen ved åbne kloakker samt etablering af sikre aflukninger.

5. Sikringsordninger og privat rottebekæmpelse

Vesthimmerlands Kommune tillader både R1-autoriserede og R2-autoriserede personer at bekæmpe rotter.

Grundejere har mulighed for at etablere en sikringsordning mod rotter med et firma eller en person med Miljøstyrelsens R1-autorisation. Den autoriserede person (firma) er efter indgåelse af en aftale forpligtiget til at foretage rottebekæmpelse hos den pågældende grundejer. Dette indebærer typisk, at ejendommen gennemgås for fejl og mangler og kasser med indikatorblokke sættes op, hvorefter firmaet kan se om der er spor efter rotter.

Denne sikringsordning er en privat aftale mellem grundejer og bekæmpelsesfirmaet, og det økonomiske mellemværende i den anledning er kommunen uvedkommende. Ifølge rottebekendtgørelsen kan Vesthimmerlands Kommune ikke dispensere fra betaling til den fælles rottebekæmpelse, heller ikke hvis man har tegnet en privat sikringsordning, eller bliver R2-autoriseret og udfører bekæmpelsen selv. Dette skyldes, at Vesthimmerlands Kommune altid vil have det overordnede ansvar for rottebekæmpelse udført i kommunen.

De R1 autoriserede personer (firmaer) skal give Vesthimmerlands Kommune besked:

- Ved nye, ændrede eller opsagte sikringsaftaler
- Ved forekomst af rotter og igangsættelse af bekæmpelse
- Ved endt bekæmpelse skal der sendes oplysninger omkring bekæmpelse jævnfør bekendtgørelsens bilag 6, dette skal ske senest 30 dage efter endt bekæmpelse.

Ifølge rottebekendtgørelses kapitel 6 kan man blive R2-autoriseret til at bekæmpe rotter på egen erhvervsjendom. Denne autorisations form giver eksempelvis en landmand lov til selv at bekæmpe rotter på egen grund.

De R2-autoriserede personer skal ligeledes også give Vesthimmerlands Kommune besked:

- Ved opnåelse af R2-autorisation
- Ved forekomst af rotter og igangsættelse af bekæmpelse
- Ved endt bekæmpelse skal der sendes oplysninger omkring bekæmpelse jævnfør bekendtgørelsens bilag 6, dette skal ske senest 30 dage efter endt bekæmpelse.

De autoriserede personer skal udføre bekæmpelse i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen og Miljøstyrelsens vejledning til brug af gifte til bekæmpelse af rotter.

Vesthimmerlands Kommune har det overordnede ansvar for rottebekæmpelsen. Kommunen skal behandle modtagne indberetninger fra de autoriserede personer og bekæmpelsesfirmaer og føre tilsyn på området. Kommunen kan derfor give konkrete anvisninger om bekæmpelsen eller eventuelt helt overtage denne, hvis det vurderes som nødvendigt for en effektiv rottebekæmpelse.

Overordnede mål og succeskriterier

De primære overordnede mål for indsatsområdet er:

- A. Tilsyn og myndighedsbehandling på rotteområdet skal leve op til gældende lovkrav*
- E. Borger og virksomheder er informeret om muligheder og pligter omkring rottebekæmpelsen*

De målelige succeskriterier er:

- *Der foreligger de krævede indberetninger og aftaler fra de autoriserede personer (firmaer), der er aktive i kommunen*

5.1 Overblik og tilsyn vedr. sikringsordninger m.v.

I forbindelse med sikringsordninger og R2-autoriserede personers bekæmpelse på egen grund er der flere fokuspunkter for den kommunale myndighed:

- *Overblik over sikringsordninger.* Sikringsordninger skal anmeldes til kommunen. Vesthimmerlands Kommune vil holde overblik over aktive autoriserede personer (firmaer) i kommunen med anmeldte aftaler omkring sikringsordninger i kommunen.
- *Overblik over R2-autoriserede personer.* Når en person i Vesthimmerlands Kommune bliver R2-autoriseret skal kommunen have besked. Vesthimmerlands Kommune vil holde overblik over aktive R2-autoriserede personer i kommunen via beskeder fra Vesthimmerlands Kommunes landbrugsgruppe om autoriserede personer opdaget på tilsyn og via autoriserede personer der selv oplyser at de har opnået autorisation.
- *Tilsyn vedrørende en effektiv rottebekæmpelse i sikringsordningerne.* Kommunen kan forlange at se rapporteringerne/dokumentation fra sikringsordningerne i form af bygningsgennemgange og tilsynsrapporter. Tilsynet gennemføres, hvor det skønnes nødvendig for en effektiv rottebekæmpelse, herunder i form af stikprøver
- *Tilsyn vedrørende en effektiv bekæmpelse hos R2-autoriserede personer.* Kommunen kan forlange at se dokumentation fra R2-autoriserede personer for bekæmpelsesmetoder, bekæmpelsesfrekvenser, giftanvendelse m.v.. Tilsynet gennemføres, hvor det skønnes nødvendig for en effektiv rottebekæmpelse, herunder i form af stikprøver
- *Indberetninger af forbrug af kemiske bekæmpelsesmidler i sikringsordningerne.* Kommunen holder overblik over forbruget af bekæmpelsesmidler i sikringsordningerne, som skal indberettes årligt til kommunen. Dette skal ses i sammenhæng med indsatsen i afsnit 4.2. omkring anvendelse af det svageste aktivstof
- *Indberetninger af forbrug af kemiske bekæmpelsesmidler hos R2-autoriserede bekæmpere.* Kommunen holder overblik over forbruget af bekæmpelsesmidler hos R2-autoriserede bekæmpere, som skal indberettes årligt til kommunen. Dette skal ses i sammenhæng med indsatsen i afsnit 4.2. omkring anvendelse af det svageste aktivstof.

6. Kommunikation og IT

Vesthimmerlands Kommune skal informere borgere og virksomheder om deres muligheder og forpligtelser omkring rottebekæmpelser. Endvidere skal kommunen sikre, at borgerne har let adgang til at foretage anmeldelser.

Kommunen skal samtidig sikre en effektiv opgaveløsning i rottebekæmpelsen, herunder i forbindelse med de lovpligtige registreringer på området. Vesthimmerlands Kommune anvender DriftWeb, der er et internetbaseret IT-system, som værktøj omkring både borgeranmeldelser og rottebekæmpelsen.

Endelig skal kommunen på baggrund af de løbende registreringer m.v. foretage årlige og løbende lovpligtige indberetninger til Miljøstyrelsen via deres løsning på miljøportalen – Rottehullet.

Overordnede mål og succeskriterier

De primære overordnede mål for indsatsområdet er:

- A. *Der udføres en effektiv kommunal rottebekæmpelse for borgere, virksomheder og offentlige institutioner*
- E *Borger og virksomheder informeres om muligheder og pligter omkring rottebekæmpelsen*

De målelige succeskriterier er:

- *Webbaseret IT-system (pt. DriftWeb) anvendes til borgeranmeldelser, til de primære lovpligtige registreringer, samt som planlægningsværktøj med GIS-værktøj*
- *Borgere og virksomheder orienteres to gange årligt om, at konstaterede forekomster af rotter skal anmeldes til kommunen*
- *Miljøstyrelsen modtager de årlige lovpligtige indberetninger*

6.1 IT-system og anmeldelser

Vesthimmerlands Kommune anvender IT-systemet DriftWeb i flere dele af opgaveløsningen i rottebekæmpelsen. Anvendelse af nye og eksisterende funktioner i IT-systemet kan udvikles med henblik på at skabe mere effektive arbejdsgange, herunder:

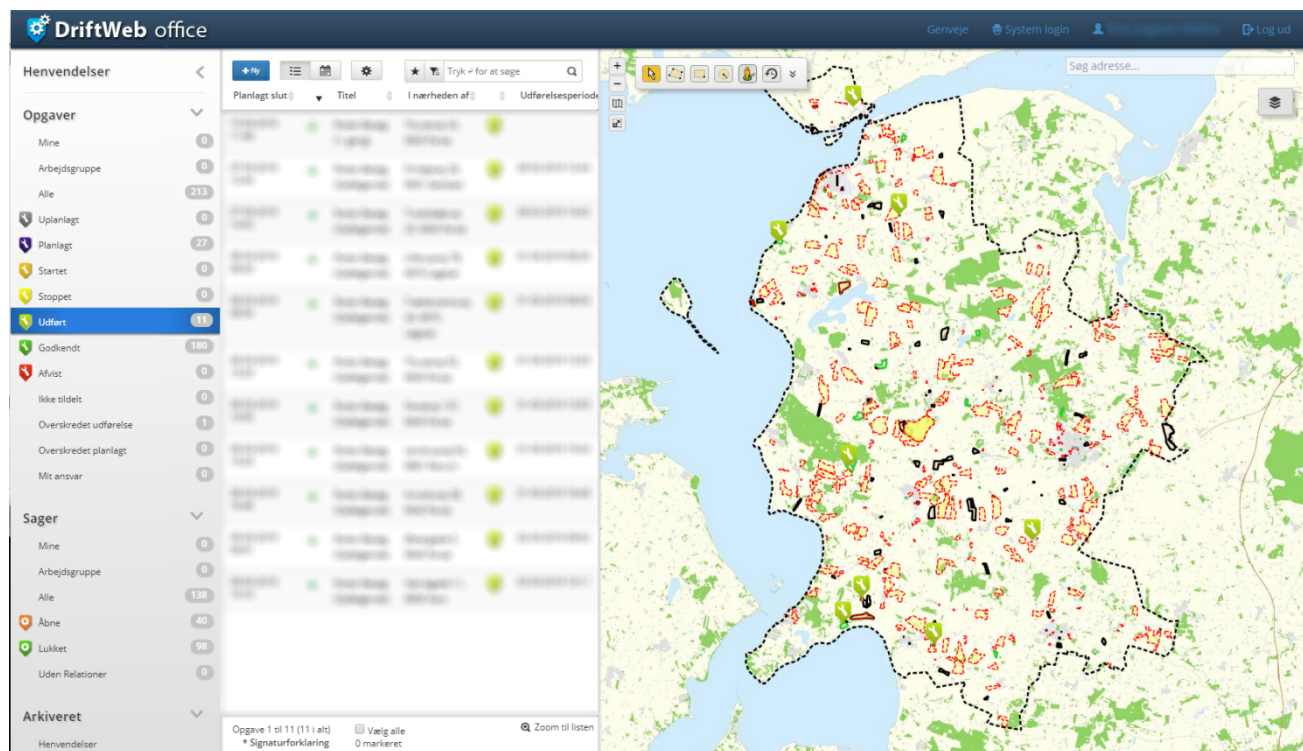
- Rotteanmeldelser anmeldt af borgerne selv digitalt via DriftWeb Citizen
- Registreringer om rottebekæmpelsen fra rottefænger og administrationen via DriftWeb Onsite
- Planlægning af ruter og områdebaseret målrettet rottebekæmpelse via GIS funktionalitet i DriftWeb Onsite og office

Værktøjet giver borgerne i Vesthimmerlands Kommune adgang til at foretage anmeldelser via internettet, hvilket kan erstatte opringninger til Borgerservice. Nye muligheder for at give borgerne adgang til anmeldelser via nye platforme, som f.eks. apps på mobiltelefoner skal løbende afsøges.

Samtidig anvendes IT-systemet løbende til registreringer i forbindelse med den kommunale rottebekæmpelse. Den autoriserede person (firma), der udfører rottebekæmpelsen for kommunen skal benytte IT-systemets eksisterende og kommende muligheder for at sikre en effektiv og sikker kommunikation med kommune og borgere.

Dette omfatter besøgsrapporter i forbindelse med tilsynsbesøg, samt udfyldning af oplysningskemaer, som er lovkrav ved besøg, hvor der konstateres rotter. Endvidere skal der ske en indrapportering af udlagte kemiske bekæmpelsesmidler m.v..

For at sikre en langsigtet planlægning med udgangspunkt i de konkrete rotteforekomster skal mulighederne omkring GIS i DriftWeb anvendes yderligere. Ligeledes skal analyser over anmeldelser, besøg, mængden af udlagte bekæmpelsesmidler, m.m. anvendes.

6.2 Anmeldepligt

Borgere og virksomheder skal løbende informeres om deres pligt til at anmelde rotter. I den forbindelse vil Vesthimmerlands Kommune to gange årligt informere via annoncering i den lokale presse og på kommunens hjemmeside. Vesthimmerlands Kommune vil ligeledes løbende give borgere og virksomheder i kommunen tips til hvordan man bedst muligt sikre sin ejendom mod rotter.

6.3 Rapportering til Miljøstyrelsen

Der skal foretages en årlig og løbende indberetninger til Miljøstyrelsen omkring den kommunale rottebekæmpelse. IT-systemet giver mulighed for en automatisk løbende rapportering på grundlag af de indtastede oplysninger til Rottehullet. Derudover kan data trækkes ud af IT systemet til den årlige indberetning.

Der skal endvidere foretages en indberetning omkring det årlige forbrug af bekæmpelsesmidler i sikringsordningerne og af de R2-autoriserede personer i kommunen. Indsamling af oplysninger i forbindelse med sikringsordninger og R2-autoriserede personer fremgår af afsnit 2.1.

KAPITEL 4

Opfølgning og revision af planen

Handlingsplanen omkring forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal som minimum revideres hvert 3. år. I den forbindelse foretages en samlet afrapportering til Teknik- og miljøudvalget, der derudaf kan vurdere den samlede indsats og fremdrift på området. Denne plan afrapporteres i 2024.

I den mellemliggende periode laves der løbende opfølgning på de opstillede overordnede mål og succeskriterier, såvel som den beskrevne indsats.